

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂESCĂ-CULTURALĂ
ORGAN OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

APARE DUMINECA
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
ARAD, STR. EMINESCU 18

DIRECTOR:
Icon. Staur. Dr. GH. CIUHANDU

ABONAMENTE:
Pentru 1 An . . . lei 300
Pentru 6 luni . . . lei 150

Dela politică — la Altar!

Problema «Preotul și politica» a fost rezolvată, în timpul din urmă, printr'un act de autoritate din partea Stăpânirii politice, căreia i s'a alăturat și Sfântul Sinod.

Bine, și așa cum s'a făcut. Căci, în alte împrejurări, mai cu decor pentru Cler și Biserică, ar fi fost, ca gândul și hotărârea de despoliticianizarea Clerului să fi plecat dela suprema autoritate bisericească, sau cel puțin din partea Clerului însuși.

Chestiunea merită să ne oprim asupra ei, cu oarecare lămuriri. Începem cu aceea, că noi am primit, pentru coloanele noastre, încă în anul trecut, unele articole, prin cari se intenționau discuții publice în cauză — pro și contra participării preotului în viața politică — prin condee de toate vârstele, începând dela studenți în Teologie. N'am admis, însă, discuția care, după prevederile noastre, n'ar fi ajuns și la o soluție reală și faptică, câtă vreme existau preoți, amestecați activ în politică.

Dar acum, după ce stăm în fața unei soluții faptice, putem să ne apropiem de problemă, prin câteva lămuriri pentru trecut și prin câteva indicații de comportare în viitor.

Cât pentru trecut, situația noastră, a preoților ardeleni — căci la aceștia ne raportăm mai mult — în împrejurările de viață politică, problema este limpede. N-am fost un factor militant, în sens propriu, în politica Românilor ardeleni, ci unul de martiriu politic; și totuși, viața românească — nu numai cea sufletească și culturală, ci și cea politică — lungă vreme s'a orientat după acești preoți.

Îndată, după înfăptuirea României de astăzi, primul Congres al Preoțimei ardeleni (ținut la Sibiu, în 1919) s'a declarat pentru un *militantism formal*, în politică. Dar nu ca corp aparte, în spirit «clerical», ci întrând în organizațiile de partide existente.

Cine, însă, ar fi putut să prevadă atunci, că partidele noastre politice, toate de-arândul, vor deraia dela misiunea lor și, coborându-se în ceace se numește noroiul «politicianismului», vor aduce morala publică și țara în pragul falimentului?

Era chiar vremea ceasului din urmă, ca, din asemenea împrejurări, Preoțimea să se fi smuls sau să o smulgă cineva. Căci în această viață politică, Preoțimea — mai bine zis preoții cari făceau «politică» — nu mai conta, ca ceeace ar fi trebuit să fie în viața politică: *arbitri morali*, ci deveniseră, mulți din asemenea preoți, sau numai *sclavi și unelte* ai politiceii de partide, sau, ceeace era și mai vinovat lucru: *exponenți și organe* de învrăjbire politicianistă.

Situația dintâi însemna o umilire a demnității preoțești; cea de a doua însemna o grea abatere dela misiunea harică și o vinovăție, ce nu putea avea nici o scuză, nici o justificare.

Și-a fost dureroasă și binemeritată lecție aceea, ce s'a aplicat de cătră autoritatea de Stat, că a scos Preoțimea din politică, unde n'am putut să ne afirmăm deajuns, — uneori din pricina rigorilor «disciplinei» de partid, care a terorizat multe conștiințe bune preoțești, — sau pentru că interesele de partid cereau, la loc prim, servirea clientelei de partid, chiar peste capul unora și altora din preoții vrednici.

Mulți dintre noi și-au dat seama de situația lor personală în politică, ca și de desastrul spre care tindea cursul lucrurilor, în asemenea detestabile împrejurări de decădere a vieții publice politice și de partid. Și ni-am tras consecința unei distanțe.

Nu demult, — la o ședință de comitet al Asociației Clerului ardelen, ținută în Sibiu (8 Februarie a. c.), s'au auzit accente de profunde îngrijorări, din partea înșiși preoților, cu privire

la urmările politicianismului în viața satelor. Se constata atunci, că începuseră a se ivi adecă, în popor, și semne de anarhie și o mare neîncredere cătră însăși Preoțimea noastră, din pricina acelor preoți, cari prea se atașaseră unora ori altora dintre partide. Și, mai ales, după anumite ațtări politice de dată mai recentă.

Drept consecință, comitetul Asociației ardelene era aproape să ia o hotărâre de ieșirea preoților din partidele politice și să tragă consecințele convenite, dacă nu aveam teama, că hotărârea n'ar fi luată în seamă de preoții intrați în politică militantă.

Dar, acum, iată, situația s'a limpezit, printr'un act de autoritate, sosit la timpul suprem, din partea Stăpânirii politice, având și aprobarea Sfântului Sinod.

Cele ce scrie acestea și-și trimisese dimisia politică de mai nainte de ordinul de izolarea noastră din politică, zice: *Bine s'a tăcut!* Și, bine că s'a aflat cine s'o facă! Numai de ar fi și definitiv făcută.

Căci, în cele din urmă, *apostolatului nostru* — fie la parohie, la catedre ori în administrația bisericească, — *este mult mai larg, și brazdele ce ni se cer să le tragem, trebuiesc atât de mult adâncite, — în cât un preot, adevărat apostol, necum să aibă vreme și pentru alte slugiri în ogor lumesc, dar nicio dată nu va ajunge în starea să poată spune, că i-a mai prisosit vremea și pentru alte îndeletniciri, din afară de apostolatul său.*

Preoților, luați aminte la chemarea voastră, la „darul” vostru! Căci scris este (I Petru: IV. 10). „Fiecare, precum a luat dar, între voi cu acela slugind, ca niște buni economi ai darului celui de multe feluri ai lui Dumnezeu”.

Dărâmtorii și ziditorii Împărăției lui Dumnezeu

— Meditație —

de Pr. Gh. Perva

„Cel ce nu este cu Mine, împotriva Mea este”. (Luca 11-23)

Dușmanii împărăției lui Dumnezeu, pot fi: știința, avuția, mizeria, și creștinii înșiși. Prietenii, ziditorii Ei, sunt toți aceștia; adecă, știința avuția, mizeria, strămtoarea și iarăși creștinii.

Cum se poate aceasta? se va întreba cineva. Așa, după cum s'a putut ca Iuda, apostolul, să fie și un trădător. Și iată, că numai așa se poate argumenta în problema aceasta; cu fapte de ale inimii, de ale credinții, și nu cu silogismele rațiunii.

Să începem cu Știința

Știința, invențiunea, curiozitatea satisfăcută a celor dintâi oameni, Adam și Eva, a fost obținută în schimbul multor necezuri. Cuceririle tehnice de azi, se pare că ne-aduc aceleași roade. Cu ceace se fălește omenirea de azi mai mult, cu invențiunile în domeniul rășboiului, se pare că îl vor fi cele mai fatale. Aceasta e știința, care sfidează cerul. Mai e apoi, știința nedeplină: „Puțină știință, îndepărtează de Dumnezeu”. Știința falsă aceea a unui Marcellin Berthelot de pildă, care susține că lumea nu mai are nici un secret

Știința promovatoare a împărăției Cerului, e aceea, care e un comentariu așazicând, la versetul: „Cerurile spun slava lui Dumnezeu, și lucrarea mânilor lui o vestește țărâra” (Ps. 181) Aceea, deci, pe care n'o blestemă nimeni. Aceea, care, cu toate progresele ei uimitoare, își vede greșelile, eventualele nenorociri pe cari le-ar putea deslănțui și, mai ales, își vede granițele peste cari nu poate trece. Aceasta e știința unui Kepler, Pascal, Pasteur, Edison și alții. Dar să grăim cu cuvintele lor.

Geometrul Pascal: „Domnul Hristos n'a făcut nici o invențiune și nici n'a domnit; dar a fost smerit, răbdător, sfânt și fără de păcat”.

Astronomul Newton: „Stăpânul cerurilor le conduce pe toate, nu ca și când ar fi sufletul lumii, ci ca un Suveran al Universului”.

Astrologul W. Herschel: „În măsura în care se lărgeste câmpul științei, în aceeași măsură se împune existența unei inteligențe, unică și creatoare”.

Astronomul Faye, spune, că există în lumea aceea alceva decât astrele minunate. Mai există: inteligența, eugetarea și deoarece inteligența noastră nu s'a făcut dela sine, trebuie să existe o inteligență superioară, din care să-și aibă originea.

Maedler, directorul observatorului din Dorpat: „Un adevărat naturalist astronom nu poate fi ateu; deoarece, acela, care a putut admira, ca mine, suverana înțelepciune și ordinea nemărginită care domnește în toată creațiunea, nu poate decât să-și îndoaie genunchii, cu toată smerenia, înaintea operei unuia spirit superior”.

Chimistul A. Wurtz: „În convingerea intuitivă, că lucrurile n'au în ele înșile principiul lor de existență, sprijinul și originea lor, suntem îndemnați a le subordona unei cauze primordiale, unice și universale: Dumnezeu”.

Psihologul Reinke: „După cum o mașină construită de om, are un scop oarecare, așa și mașina organică are sigilul finalității și trădează amestecul unei inteligențe superioare”.

Edison, vizitând turnul Eiffel, a scris în cartea vizitatorilor această dedicație: „Inginerului Eiffel, curajosul constructor al acestui turn. Un om care poartă cel mai mare respect, cea mai mare admirație tuturor inginerilor, înțelegând printre acești ingineri, și pe Cel mai mare: bunul Dumnezeu”.

Dar mai ales, așa ar trebui să zică fiecare savant despre lucrul lui, cum a zis I. Kepler, fondatorul astronomiei, la terminarea lucrării sale asupra „Armoniei lumii”:

— „Doamne! am terminat lucrul meu, folosind toate apuțerile minții, pe care mi-ai dat-o. Am învederat oamenilor cari vor citi aceste rânduri, gloria lucrurilor Tale, în măsura în care mi-a fost cu puțință să înțeleg ceva din nemărginirea lor. Mi-am dat silința să filosofez cât mai adevărat. Dacă însă, eu, vierme,

născut și crescut în mocirla păcătoșilor, am spus aici ceva ce nu e demn de sfaturile Tale, pe cari sfaturi voiai să le cunoască oamenii, inspiră-mi-le ca să mi îndreptez lucrul. Dacă, cumva apoi, răpit fiind de frumusețea lucrurilor Tale, am înaintat în lucrul meu prea semei, ori dacă în decursul acestor lucruri destinate pentru mărirea Ta, am iubit mărirea venită dela oameni, iartă-mă cu bunățate și cu milostivire. Rânduiește, ca aceste demonstrațiuni să servească gloriei și mântuirii sufletelor și să nu le fie, niciodată, nici într'un fel, spre poticneală*.

Avuția: Mulți, nu se consideră greșelnici în latura aceasta. Acela mai ales, cari își zic săraci. Atât numai, că încă n'a stabilit nimeni hotarul unde se sfârșește starea sărăciei și unde începe aceea a bogăției. Săracul de aici, e bogat în ochii săracului de colea. Nu trebuie neapărat să ai țărni roditoare și proiecte de a mări hambarele, pentru ca să slujești lui Mamonă. Și cel mai sărac om se poate face vinovat, cu puștinul lui, de păcatul bogatului de pomină. Sgârzenia e un păcat care se incubă în toate straturile sociale și se acomodează perfect de bine cu obiceiurile exterioare ale creștinului și cu bunăcuviință.

În felul acesta, deci, avuția pune picdecă la extinderea împărăției lui Dumnezeu. Prin egoismul care îl naște în om. Egoism, care apoi, îndepărtează de Dumnezeu.

Avuția, care conlucră la opera lui Dumnezeu, jertfește și ajută. Cum și câte? Așa cum jertfi văduva de pe timpul Mântuitorului. Studiați numai în vreo i-coană, atitudinea acestei dăruitoare: are ochii plecași înspre banul pe care îl pune în tasul templului; îl pune cu o mână trudnică și silitoare; îl privește de sus în jos. ~~Avuții, cari pun picdecă la împărăția lui Dumnezeu, privesc banul de jos în sus; se uită la el ca înspre cer; întind înspre el ambele mâini, ca într'un gest de venerare. Numai așa știu aceștia privi și atinge banul~~

Mizeria, strâmtorarea: Cari lipsiți și strâmtorați nu sunt în lucrul lui Dumnezeu? Acela cari se complac în starea de sărăcie. Sunt și deaceștia. Aceia cari nu vreau să lucreze, ci preferă să trăiască din cerșit și subterfugii. Aceia apoi, cari nu-și îndură cu răbdare starea de sărăcie, ci sunt gata, în orice clipă, la revoltă. Aceia, cari sunt în mizerie din cauza beției a desfrânărilor și a tuturor patimilor. Aceia cari au schimbat mărirea lui Dumnezeu celui nestrictăcios cu asemănarea și icoana omului stricăcios și a pășărilor și a dobitoacelor cu patru picioare și a țărâtoarelor. Deaceia, Dumnezeu i-a dat necurăției, după pofța inimii lor, ca să-și pângănească trupurile lor, ei în de ei" (Rom. 1,23-24)

Aceasta e mizeria care duce la moarte. Există apoi și una care duce la viață. A fiului răstăcut. Foamea îl readuce pe acesta la tatăl său. E adevărat, că-l determină la îndreptare ceva de tot comun; dar, dintr'odată, nici nu era în stare de un elan mai nobil.

Toți cei în mizerie, toți strâmtorați și păcătoși, să înceapă măcar așa, ca acest fiu flămânzit, și vor fi lucrători la împărăția lui Dumnezeu.

* * *

Creștinii. Da, da, sunt și creștini de aceia, cari împiedecă lășirea împărăției lui Dumnezeu. Ni-o spune sf. apostol Pavel (Rom. 2 24), când zice: „Numele lui Dumnezeu din pricina voastră este hulit între neamuri“.

Altădată aceste cuvinte erau adresate Iudeilor;

azi, însă, când noi creștinii suntem „seminția aleasă, neamul sfânt, poporul chemat din întuneric la lumina sa cea minunată“ (Petru I, 2, 9), nu pot fi adresate decât nouă.

Există creștini de exterior, creștini de uniformă.

De aceia, cărora li s'ar potrivi, poate, toate muștrările de odinioară ale Mântuitorului, fățarnicii epocii Sale. Unii ca aceștia nu pot fi „vânători de oameni“ și semine pentru răsărirea altor creștini. Domnul Hristos li-a adresat acestora un cuvânt foarte dojenitor la Luca 17, 2.

Iată cuvintele adresate creștinilor ziditori ai împărăției lui Dumnezeu: „Purtați-vă cu cinste între păgâni, astfel, ca de unde acum vă bârfesc ca pe niște făcători de rele — privind ei mai departe faptele voastre cele bune, să preamărească pe Dumnezeu“ (Petru I, 2, 12).

O! dacă toți creștinii, s'ar hotărâ într'o bună zi, să fie așa!

Adecă să fie creștini și după fapte. Atunci n'ar apune soarele, și fața lumii ar fi schimbată.

Rubrica Tinerimei

de Pr. C. Turicu

Părintele nostru Episcop în articolul „Gânduri pentru viitor“, apărut de noul an al oficiosului eparhial, și-a exprimat dorința de a adăuga mult apreciației rubrică „despre ce să predicăm“ și altele noi, ieșite din preocupări pastorale. Una dintre aceste ar fi și așa zisa „rubrică a tinerimei“, în care s'ar ținea la curent problemele ce pot preocupa pe preoți în legătură cu misiunea educației tineretului ieșit de pe băncile școlii primare.

Nu demult se credea, că prin înființarea unor cercuri s'ar putea grupa tineretul dela sate în organizații religioase patronate de Biserică, având model de statute pe cele desbătute în congresele Asociației „Andrei Șaguna“ și cunoscute sub numele de cercul tinerimii „St. Gheorghe“. Experiența le-a dovedit pe aceste în cele mai multe locuri ca niște încercări rămase, cum s'ar zice, „pe hârtie“.

Preoții noștri au simțit necesitatea unei pastorații deosebite închinată anume tineretului. Acolo unde, pe vremuri, s'a stabilit, ca o tradiție, obiceiul de a aduna tineretul de ambe sexe în duminică la slujba vecerniei, la așa zisele „exortări și rugăciuni“, părinții au putut organiza în mod sistematic aceea ce se cere în primul rând pentru educația tineretului adult: *școala dominițială*.

Bătrânii comunei mele își amintesc și azi de acele minunate rezultate date de aceste cursuri din duminică, când după mesă tineretul se aduna la Sf. Biserică și participa la vecernie, iar apoi preotul slujitor le ținea o cuvântare despre *purtarea lor ca tineri și li examina din rugăciuni*. Numai acei tineri se vesteau pentru cununie, cari știau fără de carte rugăciunile: *Impărate creșc., sf. Dumnezeule., Tatăl nostru., Născătoarea., Credeul și Cele 10 porunci*. Cei renitenți erau duși la „derezul“ dela Primărie, unde li se aplica cuvenita pedeapsă. Așa se făcea educația tineretului, pe vremuri, în cele religioase.

Azi, preotul este ușurat în munca sa prin organizarea oficială a Străzii Țării și Pregătirii Premilitare, „Exortările“, pe cari ar trebui să le țină preotul tiner-

retului din aceste două societăți patriotice, le are prelucrate în broșuri, de cei mai distinși confesori militari. N'are decât să le ceară dela Comandanții Străjerilor Premilitarilor.

Ceace constituie o problemă mai grea de rezolvat, e aceea a *educației tineretului în vederea căsniciei*. I-am putea zice Pregătire prefamiliară. Cred că e tot atât de importantă ca și Pregătirea premilitară. Cursurile „Prefamiliarilor” rămân cu desăvârșire în sarcina preoșimei noastre. Un ajutor poate să-și recruteze, în munca sa, contribuția sfaturilor *Maicii preotese*. Cunoșc o comună, unde șezătorile de cosele, conduse de maica preoteasă, au dat roade minunate, punând temelul unor gospodării de frunte, cu mame și copii sănătoși, crescuți în credință și dragoste față de Biserică.

Paralel cu educația tineretului în vederea milităriei, se impune o pregătire a viitoarelor mame în vederea căsniciei și *vieții familiare*.

Am dori ca, în viitor, la această „rubrică a tinerimii”, fiecare din părinții, cari au experimentări pe acest teren, să ne dea din rezultatele la cari au ajuns. Am voi pentru viitor să facem un *program* al școlii dominicale, având ca scop: pregătirea tineretului pentru viața familială.

Cele puse aci pe hârtie să servească deocamdată ca și o introducere în această ramură a pastorației tinerimii adulte.

Pacینica rezolvarea a problemelor sociale

de Pr. Andrei Cuznețov

Lumea de azi trăește zile de groază, de durere, de zdruccin și de evinimente epocale. Multe suferințe, multe lacrimi și râuri de sânge s'au vărsat și se varsă, în Rusia și'n Spania. Cum se pare, și Franța se pregătește să bea din acelaș pahar al muceniciei.

Se naște întrebarea. *De unde și de ce se abate asupra omenimei asemenea năpastă?*

Populația s'a înmulțit considerabil. S'au zidit orașe mari. Desvoltarea industriei a luat proporții nebănuite, ceace a împărțit pe oameni în două tabere adverse, — două clase sociale: cei bogați și cei săraci. Cei bogați, proprietari de fabrici și de tot felul de întreprinderi; și cei săraci, mulțimea care lucrează la acestea fabrici. Cei dintâi trăesc bine, ușor, în lux și în desfătări. Iar ceilalți, cu viața plină de greutate, chiar în mizerie. Astfel de situație a creat problema socială a bunurilor-proprietate.

Istoria omenimei ei ne arată, că neegalitatea aceasta deși nu în formele acute de azi — a existat totdeauna. Dar răul nu stă în inegalitatea de proprietate, ci în *uitarea, că suntem frați*. Dragostea, servirea aproapelui nostru, și jertfa pentru el nu găsește loc în inima noastră. Viața noastră e plină de griji și de alergări, pentru noi, și nimic pentru aproapele nostru. Cei avuți, adeseaori își permit un lux nebun, atunci chiar când în jurul lor e atâta lipsă, atâta mizerie strigătoare la cer. Situația aceasta, și mai ales o astfel de atitudine, e departe de învățătura lui Hristos. *Nepăsarea aceasta a noastră față de nevoiașii o exploatează alții*, luându-și asupra sa rolul de apăra-

tori ai celor oropsiți. Cum știm aceste erigeri sunt teribile, în consecințele lor.

Noi credem, că *dacă creștinul nu s'ar fi îndepărtat cu desăvârșire dela poruncile Mântuitorului nostru Iisus Hristos, problema de clase n'ar atârna ca o sabie asupra copului nostru*. Cuvântul lui Dumnezeu nu oprește câștigarea cinstită a avutului și folosința lui, dar cu o singură condiție: ca bunurile materiale să nu fie scopul vieții noastre, ci numai un mijloc prin care putem să servim cât se poate de bine pe Dumnezeu și pe aproapele nostru.

Ca exemplu pentru aceasta înțelegere corectă și adânc creștinească cu privire la folosirea bunurilor materiale, trimise de sus, ne poate servi viața decedatului miliardar american D. Rockefeller, cunoscut lumii întregi pentru filantropia sa. Operile de asistență socială, începute de dânsul, se continuă și după moartea sa. Cea mai mare parte din averea sa colosială (580 milioane de dolari) dânsul a testat-o pentru continuarea opereii de ajutorarea de aproapelui.

Nu e fără interes, pentru cunoșterea personalității sale, rugăciunea ce a rostit-o el fiecare dimineață, în familia sa. Iată textul rugăciunii, după „Excelsior”.

„Doamne, învață-ne să știm a împărți cu aproapele nostru bunurile, cari ni-ai dat Tu. Ajută ne să înțelegem, că, chiar în interesul nostru este, să împărțim săracilor o parte însemnată din averea, cu care ni-ai învrednicit Tu, Doamne, Cu mâna largă ni-ai împărțit cu bunătățile Tale. Învață-ne, ca și noi la rândul nostru cu acelaș belșug să împărțim pe frații noștri nevoiași; ca astfel viața noastră aici, pe pământ, să fie spre fericirea altora, și să nu uităm, că tot ceace noi dăm săracilor, aceasta, o dăm Ție, Doamne!”

Se spune, că D. Rockefeller și-a exprimat dorința, ca rugăciunea aceasta să fie cunoscută lumii întregi, pentru că dânsul a considerat-o ca cea mai mare operă din viața sa.

Exemplul acestui om bogat este mult grăitor pentru noi, prin aceea, că opera sa este cea mai indicată cale pentru pacینica rezolvare a problemei sociale, ajunsă acum a fi cauza principală a luptelor dintre clasele sociale și pentru care se varsă acum atâta sânge omenesc.

Dacă omenimea ar trăi după poruncile Domnului Hristos, cu dragoste și abnegație față de aproapele, atunci n'ar fi rațional — din nici un punct de vedere — să urmărești, să iai și să nimicești proprietatea altuia. Numai odată poți să iai; a doua oră nu mai ai de unde. Iar ajutând an de an, viața întregă, pe frațele nostru: cu cuvântul, cu mintea, cu bunul nostru, rezultatul final va fi, că el primește mai mult.

Se prea poate, că D. Rockefeller n'a cunoscut operele Sfinților Părinți (Ioan Gură de Aur, Vasile cel Mare, Ambrozie de Mediolan etc.); dar viața și atitudinea sa, fără îndoială, e în concordanță cu învățătura acestor Părinți. După Sf. Părinți bogăția este „avutul lui Dumnezeu”, „avutul Domnului”. Cel ce posedă bogăție, după Sf. Părinți, este administrator însărcinat de Dumnezeu spre bună chevernisire. Astfel de administrator a fost și D. Rockefeller, care a îndeplinit misiunea sa pe deplin.

Când omenirea își va însuși învățătura Sf. Părinți ai Bisericii, atunci proprietarii de fabrici și de alte bunuri materiale nu vor fi conduși de egoism ne măsurat, ci își vor da silință, după posibilitate, să a-

rangeze viața muncitorului din întreprinderile lor cât se poate de bine.

În grija lor de muncitori, vor simți că ei slugesc lui Dumnezeu și omenimei întregi. Afară de aceea, în sufletele lor se va sălășui mulțumirea, pacea și bucuria.

Celor cu inima împietrită, aceasta li se va părea ca o utopie; dar să ne gândim la generațiile viitoare, la creșterea ei. Prin educație multe se pot face: să crești pe unul fără nici o convingere, chiar pe cel fără Dumnezeu, sau pe unul cu credință puternică, în binefăcător neîntrecut, cum a fost D. Rockefeller.

Aproape totul e în mâinile noastre. Și totuși rezidirea vieții noastre, crearea unui om nou, poate fi înfăptuită numai atunci, când și Școala și Guvernul se vor pătrunde de spiritul creștin, în înțelesul adevărat al cuvântului și vor lua, în acest sens, opera aceasta, în mâinile lor.

Ceeace, la rândul său, bine înțeles, cere o convingere nestrămutată, că numai credința noastră cea adevărată este *cel mai mare bine pentru popor și că ea este izvorul neseacă pentru ordinea, pacea și chiar pentru bunăstarea țării.*

Mărgăritare

din scrierile sfântului Părinte Teofil,
episcopul Antiohiei.

Culese de preotul Ioan Nicorescu (Iabăr).

4. Dumnezeu se cunoaște din Univers:

„Intocmai precum soarele nu se poate vedea în om, pentru că omul nu-l poate vedea, se poate însă, totuși, cunoaște din mișcarea corpului; tot așezat se referă aceasta cu privire la Dumnezeu, că e imposibil a se vedea cu ochii omenești. El se cunoaște însă din Provedința și făpturile Sale”. (Lib. I. c. 5.)

„Acesta e Dumnezeu meu, Domnul Universului, care singur înlăine cerul și a înlărit pământul, care scormonește adâncul mării și valurile ei mugesc... acătui suflare dăruiește tuturor viață”. (Lib. I. c. 7.)

„Dacă examinezi tu făpturile Universului, o omule, și viețuiești într'ânsul, curat, adevărat și sfânt, atunci vei cunoaște, tu, aceste lucruri.

După ce te vei despărți prin moarte și vei îmbrăca nemurirea, atunci vei cunoaște, tu, pe Dumnezeu după vrednicia sa. Pentru că Dumnezeu va redeșteptă corpul tău, nemuritor cu sufletul, și atunci vei deveni, tu, nemuritor, dacă crezi acum într'ânsul.” (L. c. 7.)

Păcătoșii însă nu recunosc pe Dumnezeu din creaturile Sale: Dacă ruginește oglinda de metal, nu se poate vedea fața omului într'ânsa; tot așa, dacă păcatul e în om, acel om nu poate vedea pe Dumnezeu (în oglinda faptelor sale)”. (Lib. I. c. 2.)

4. Starea omului în rai:

„După crearea omului, l-a ales Dumnezeu un loc de stat în părțile de răsărit, cu un cer senin și străbătut de aer curat, plin cu cele mai alese fructe; acolo a așezat El pe om”. (Lib. II. c. 19). „Dumnezeu l-a ridicat, însă, de pe pământ, din care a fost creat, și l-a așezat în rai, dându-i prin aceasta posibilitatea, ca acolo să progreseze și să devină desăvârșit”. (Această capacitate și necesitate — d'a putea omul prim să se ridice și în sens moral-religios și să se perfecționeze în sens supranatural, ceeace s'a în-

ceput prin așezarea omului în rai, — o a socotit Teofil când a a zis, că Adam a fost creat în vârstă de copil. În asemenea înțeles se exprimă și alți Părinți.

Omul a fost, deci, creat ca un lucru de mijloc: nici muritor și nici nemuritor, ci capabil pentru ambele. Așezat a fost și locul lui de așezare: raiul privitor la frumusețe, între cer și pământ, la mijloc.

Expresiunea „ca să lucreze”, nu înseamnă altă ocupație, ci ca să păziască poruncile lui Dumnezeu, spre a nu cădea, prin neascultare, la rău, precum după aceea, prin păcat, a căzut în stricăciune”. (Lib. II. c. 24).

„Omul e dela natură făcut nici muritor, nici nemuritor. De ar fi făcut Dumnezeu, dela început, pe om ca nemuritor, l-ar fi făcut astfel Dumnezeu; și iarăș, de l-ar fi făcut muritor, s'ar părea că Dumnezeu, e cauza morții omului. Așa dar, nu l-a făcut nici muritor, nici nemuritor, ci precum s'a zis mai înainte, capabil pentru ambele: așa, că, dacă omul, prin păzirea poruncilor Dumnezeiești, își câștigă ca plată nemurirea, tot așa prin neascultarea de Dumnezeu, el se dă morții faptelor sale. Pentru că, dăruit fiind omul cu libertate și cu putere d'a-se decide el singur, astfel l-a creat Dumnezeu”. (Lib. II. c. 27).

„Pomul cunoștinței” a fost bun și rodul lui la fel. Așa dar, nu pomul, precum cred unii, ci *neascultarea* a adus moartea. Prin pomul cunoștinței voi Dumnezeu să cerce pe om, că oare asculta-va el porunca Sa”. (Lib. II. c. 25).

5. Moartea, pedeapsa păcatului, e o binefacere:

Pe aceasta se bazează posibilitatea mântuirii de păcat și prin aceasta posibilitatea mântuirii. „Moartea e o binefacere mare care o a lăsat Dumnezeu omului, ca să nu trăiască veșnic în păcat și l-a scos din rai ca un fel de exilare, ca în acel anumit timp să expieze păcatul și astfel, îndreptat mai târziu, să fie iarăș rechemat”. (L. c. c. 26). „Că precum omul, prin neascultarea și a câștigat moartea, tot așezat, prin ascultarea vocii lui Dumnezeu să poată moșteni viața veșnică. Dumnezeu ni-a dat legea și sfințele Sale porunci, prin a căror împlinire fieștecare să se mântuiască și să se facă vrednic de înviere și nestricăciune”. (L. c. c. 27.)

6 Urmările păcatului strămoșesc s'au estins și asupra animalelor:

„Animale sălbatice își au numele dela ființa lor sălbatică, nu că ar fi fost zidite dela început, ca rele și otrăvite, pentru că dintru început n'a făcut Dumnezeu nimic rău, ci tot bun și foarte bun; ci păcatul omului le-a făcut pe toate rele. Călcând omul porunca lui Dumnezeu, și acestea, adică animalele, s'au făcut la fel. Intocmai așa, precum un tată de familie, dacă e drept și bun în familie, atunci și casnicii săi trăesc mulțumiți; la fel, când stăpânul păcăluiește, atunci și servitorii săi împreună păcătuiesc. Totasemeni s'a întâmplat și cu omul, când a păcăluit. Fiind El stăpânul, au păcăluit și făpturile supuse lui. Dacă omul se întoarce iarăș la starea sa cea dintâi și nu mai face rău, atunci și animalele se vor reîntoarce la starea lor dintâi, ca vietăți blânde”. (L. c. c. 17).

7. Biserica și ereziile:

„Precum se află în mare — „o icoană a lumii” — insule, parte locuite, cu pământ bun și roditor, cu sănuri și porturi, pentru că cei aruncați de furtune să și aibă un loc de scăpare; totasemeni a dat Dumnezeu oamenilor — cari, în urma păcatelor, sunt aruncați de

valuri și furtuni, — locuri de întruniri, cari se numesc sfintele biserici.

Acestea, asemenea porturilor sigure din insule, sunt locuri de scăpare prin amvonul (catedra) adevărului. La acestea se refugiază numai aceia, cari voiesc să se mântuiască, devenind iubitori de adevăr și voind să se scape de mânia și județul lui Dumnezeu. Și, precum sunt iarăș, ale insule stâncoase, fără apă și neroditoare, pline cu animale sălbatice și de nelocuit și fără folos pentru călători cuprinși de furtuni, a căror corăbii se stărmă și călătorii pier; totasemeni sunt învățături rătăcile, eu înțeleg *ereziile*, cari aduc stricare celor ce se alătură lor. Pentrucă acestea n'au ca îndreptar Cuvântul Adevărului, ci pe pirajii, cari, când corăbiile sunt pline cu călători, la locurile susamintite îi prădează. Astfel o pătesc, și ceice rătăcesc dela adevăr, cari prin învățăturile rătăcite cad în stricăciune". (L. c. c. 14).

8 Purtarea morală a a creștinilor:

„La dânșii (creștini) vedem o înțeleaptă înfrânare de sine, cumpălarea; ei observă monogamia, în la feciorie, delătură nedreptatea, păcatul îl stărpesc din rădăcină, exercită dreptatea, cinstesc legea, evlavia o exercită în fapte; cunoștința lui Dumnezeu, la ei stăpânește adevărul, păzesc harul, îi stăpânește pacea, îndreptarul lor e cuvântul sfânt, propagă înțelepciunea, stăpânește viața și domnește Dumnezeu". (Lib. IV. c. 15).

În ce privește fecioria, astfel ne învață S. Scriptură, nu numai cu cuvântul să nu păcăluim, ci nici cu cugetul; așa, ca nîcicînd să gîndim ceva rău în inima noastră, sau cu ochii să privim cu poală o femeie străină". (Lib. c. c. 13).

Despre ce să predicăm?

6 Martie. Duminica I. din postul Invierii, a „Ortodoxiei”. Domnul nostru Iisus Hristos este Fiul lui Dumnezeu nu după dar, ci după ființă, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, precum credem și mărturisim și precum biserica noastră dreptmăritoare și drept învățătoare a învățat în toate timpurile, apărînd cu țarie aceași învățătură împotriva tuturor dușmanilor. Natanail mărturisește acest adevăr (Ioan 1⁴⁰) iar Mântuitorul îl confirmă. (Ioan 1⁵¹).

Afară de această însemnată descoperire pe care ne-o face evanghelia de azi, însemnătatea Duminicii se mai cuprinde și în marele eveniment din viața creștinilor veacurilor trecute, când dreapta învățătură a credinții creștine a ieșit biruitoare asupra celor răi și slabi în credință, cari s'au sculat cu răutate împotriva icoanelor, tulburînd pacea Bisericii.

Restabilirea cultului icoanelor — după așezările Sf. Părinți — s'a împreunat cu serbarea Duminicii de azi, când se face — la apostol — și pomenirea sfinților prooroci Moisi și Aron și ceilalți cari prin țaria credinții celei drepte, împreună cu postul și rugăciunea, au devenit mari, învingînd toate patimile și ispitele, luptînd cu zel și dobîndind cununa cea nevește-zită a mării. (Evrei 11).

Vom vorbi, deci, în Duminica de azi, despre credința lui Natanail și a poporului Israelitean în Mesia, pe care L. așteptau să vină și despre ceace însuș Hristos mărturisește despre sine, îndreptînd credința cea greșită a poporului Iudeu.

Vom arăta — după cuvintele apostolului — că stinții și dreptii prin credință și post s'au făcut mari, învrednicindu-se de-a face chiar și minuni, cu toate că

nu au avut fericirea de a vedea cu ochii trupești pe Răscumpărătorul.

Vom vorbi apoi despre luptele dintru început ale iudeilor și păgînilor împotriva credinții și învățăturilor creștine și despre atacurile ereticilor, arătînd pulerea nebiruită a dreptei credințe.

Urmînd pilda credincioșilor din trecut, și noi din veacul actual — când se dă o luptă și mai aprigă împotriva învățăturilor drepte ale Bisericii lui Hristos — ne vom strînge cu toții sub aripile ocrotitoare ale Bisericii noastre ortodoxe, care singură este pășirătoarea tezaurului dreptelor învățături ale credinții, așa precum le-a predat ei Hristos. (Efes. 5²⁵⁻²⁷.)

Intrebări și mici răspunsuri

6) *Într'o biserică am auzit la vecernia, rostindu-se trunchiat rugăciunea Dreptului Simeon, lăsându-se nerostită numirea „Israel” din fraza „mărire poporulul Tău Israel”. E bine așa?* (Nedumeritul)

Răspuns: E o greșală mare. Ea are, se vede, la bază o ignoranță teologică, înfrățită cu nițică politică antisemită. Vinovată și ignoranța și „politică” în cazul de față. O scurtă lămurire: Grînd despre „mărirea poporului Israel”, Dreptul Simeon a făcut-o inspirat de Duhul sfânt (Ev. Luca 2, 26). El n'a înțeles pe poporul evreesc din Legea veche, nici pe ucigătorii Domnului și nici pe urmașii acestora, ci „făptura cea nouă”, în sensul T-lui Nou, pe „Israelul lui Dumnezeu” (Gal. VI. 15-16). Aceasta o profețise încă Isaia (46. 13): „Dat-am în Sion mîntuire lui Israel spre mărirea”. Mărire, care, prin Israel cel spiritualizat în Biserica creștină, servește spre „luminarea păgînilor” (Is. 42. 6). Această mărire și aceasta „lumină” o cîntăm noi, de Paști, în irmosul inspirat din concepția și fraza profetului Isaia (60. 1): „Luminează-te, luminează-te, Ierusalime, că vine lumina ta, și slava Domnului peste tine a răsărit”.

Slugitori de altare și cititori de prin strane, în loc de a umbla după „stihiele” lumii, adânciți-vă în Sfintele Scripturi. Dați crezămînt depîn înțelepciunii bisericești. Ca să nu ne trezim, mîne-poimîne, cu alți șugubeți, cari, pe același temelii subred, să ne truncheze și Irmosul Paștilor: „Luminează-te, luminează-te, noule Ierusalime, că a Domnului mărire peste tine a strălucit...”

Căci, dacă-l evacuăm pe „Israel” din rugăciunea dela vecernie, împrumutată din rostul Dreptului Simeon, ne putem lipsi, în cult, și de „Ierusalim”, ca și de „Sion” și de tot cadrul, istoric și dogmatic, al T-lui Vechiu... un drum, pe care, asemenea revizuatori, ar putea merge, ei înșiși, până în Țara lui — H tler.

Bibliografii

Prof. Dr. D. Staniloae: *Viața și învățătura sfântului Grigorie Palama*, cu trei tratate traduse. Sibiu 1938. Pagini 249+160. Prețul Lei: 165.

E o nouă publicație în „seria teologică” ce apare la Sibiu, după indicațiile de înaltă competență a I. P. Sf. Sale Mitropolitului Nicolae. Autorul, profesor și rector al Academiei teologice „Andreiane” din Sibiu, ni este și până aci foarte bine cunoscut, după prestațiile sale, dintre cari lucrarea de care vorbim e o adevărată comoară.

Oricât de mult am ținea să fim originali în ros-

tirea asupra acestei cărți valoroase totuși renunțăm, dând cuvânt revistei „Gândirea”, a d-lui Nichifor Crainic, care, în numărul său de pe Februarie a. c. (pag. 110—111) caracterizează pe autor și opera, în următorii termeni de competență:

„Grigorie Palama e genialul teolog ortodox din veacul al XIV-lea, al cărui nume a rămas legat, în istoria Răsăritului, de extraordinara efervescență mistică a isihasmului. Momentul în care a trăit, personalitatea și doctrina lui ne sunt actualizate de studiul recent apărut al colaboratorului nostru D. Stăniloae: *Viața și învățătura sfântului Grigorie Palama.*”

„Autorul, pe lângă însușirile de scriitor cunoscute din eseurile tipărite în revista noastră și din articolele de polemică și îndrumare din *Telegraful Român* și *Revista Teologică*, stăpânește deopotrivă disciplina istorică și dogmatică precum și limba greacă, fără de care atacarea unui subiect atât de deficil ar rămâne o simplă aventură. E dificil subiectul fiindcă gândirea lui Palama se mișcă în zone spirituale inaccesibile și atinge probleme teologice cum e aceea a harului divin, a naturii lui și a îndumnezeirii, adică probleme de care s'a izbit și s'a frânt însăși mintea excepțională a unui Blaise Pascal. O comparație între filosoful francez și între teologul răsăritean, amândoi torturați de o chestiune asemănătoare, ar demonstra ușor superioritatea geniului lui Palama. Soluțiile date de el, atât de îndrăznețe și de luminoase pe cât de documentate, în cea mai subtilă materie de teologie, au au stărnit la vremea lor polemici răsunătoare, procese și sinoade, din care a eșit în cele din urmă biritor. Istoria lui Palama e o dramă încordată a spiritului în luptă cu eroarea.

„D. Stăniloae ne introduce metodic în secretele acestei drame cu desnodământ fericit, care a făcut falma veacului XIV-lea răsăritean. S'au ciocnit atunci atunci două concepții cu totul deosebite, sub un anumit aspect, despre natura grației divine, — una, cea scolastică a catolicismului roman; alta, cea tradițională, a ortodoxiei. Biruința lui Palama a săpat însă o nouă prăpastie între Orient și Occident. Ca urmare, catolicii vorbesc despre geniul acestui sfânt „cu pasiune și lipsă de bunăcredință”. Și ceea ce e rușinos de-a dreptul e că înșiși teologii răsăriteni moderni, influențați de atitudinea catolică, s'au arătat timizi sau lipsiți de interes față de doctrina lui Palama.

„Și totuși „azi nu putem spune nimic serios și concret despre ortodoxie fără a ține seamă de doctrina acestui profund gânditor răsăritean” — zice cu perfectă dreptate D. Stăniloae.

„Studiul său e însoțit de traducerea în românește a patru tratate din cele mai caracteristice ale sfântului, menite să aducă un serviciu considerabil cugetării noastre teologice.

„Rânduril eacestei notițe n'au altă pretenție decât aceea de a atrage atenția asupra cărții de față, care însemnează o dată sfântifică în teologia noastră. Importanța ei cere însă o dezvoltare mult mai largă, iar învățatul dela Sibiu, care ne-a dăruit această bucurie, merită cele mai calde omagii”.

Din partea noastră, n'avem decât să adăugăm o justificată dorință: Să nu rămână nici o bibliotecă protopopească și parohială mai de seamă, care să nu se prevadă cu acesta carte, de preț, menită a fructifica și consolida cugetarea teologică a Clerului românesc, datornic a fi mulțumitor și de a incuraja pe învățatul teolog dela Sibiu.

Dr. Vasile Gheorghiu, prof. univ.: Noțiuni de cronologie calendaristică și calcul pascal (cu 4 planșe colorate). Tipografia Cărților Bisericești. București 1936 Prețul lei 100. Domnul prof. Dr. Vasile Gheorghiu dela Facultatea de Teologie din Cernăuți, în calitate de specialist al sf. Sinod în chestiunile calendaristice, ne dă, în cuprinsul celor peste 200 de pagini, o expunere istorică a tuturor reformelor calendaristice, făcute în decursul timpurilor, cu specială privire la reforma calendarului din Biserica ortodoxă Română, în 1929.

Schimbarea calendarului, a dat naștere (la unele mișcări de nemulțumire între credincioșii Bisericii noastre, fie din cauza neștiinței, fie din cauze de cari politicianismul de până ieri nu este străin. Inșiși P. C. Preoți nu au prea avut posibilitatea să se informeze mai temeinic asupra chestiunii, spre a putea da lămuririle necesare. Poporul nostru, care este foarte tradiționalist, a văzut în aceasta schimbare o știrbire a dogmelor bisericești și o alunecare înspre catolicism. Biserica catolică, având un calendar, îndreptat de Papa Grigorie al XIII-lea la 1582, calendar care se apropie întrucâtva de al „Bisericii ortodoxe române”, mulți dintre credincioși au crezut că se vor schimba sărbătorile statornicite de Biserică, între cari și data serbării sfintelor Paști.

Deși la vremea sa sf. Sinod a dat o pastorală, în care se arată că nu se va face nici o schimbare care ar atinge învățăturile și tradiția noastră ortodoxă, mulți au rămas încă nedumeriți asupra schimbării noastre calendaristice.

Cartea Domnului prof. Gheorghiu, care lămurește problema, e împărțită în 3 secțiuni. Secția I tratează chestiuni generale; II despre reformele calendaristice, făcute până acum în legătură cu data serbării sf. Paști, iar a III despre tehnica calculului Pascal.

În secția II, într'un capitol aparte (pag. 49—71), se lămurește pe deplin deosebirea dintre calendarul Gregorian și calendarul „Bisericii ortodoxe române, care este cea mai excelentă reformă calendaristică, ce s'a putut face până acum și este mult superioară reformei calendaristice Gregoriene”.

Pe baza acestui studiu, scris cu competența unui adevărat cunoscător al acestor chestiuni, se va putea face un calcul cât mai perfect a sărbătorii Paștilor, bazat pe regula stabilită de Sf. Părinți dela Niceia, făcându-se în felul acesta un acord între Pascalia veche și noul calendar. Totodată P. C. Preoți, acolo unde nu au încetat încă tulburările pe chestiunea calendarului, își vor putea lămuri credincioșii, mai ales acum, când au dispărut interesele de altă natură.

Cartea Domnului prof. Gheorghiu este deci binevenită, pentru toți aceia cari simt necesitatea de a se ocupa de problemele, cari se frământă în cadrul Bisericii noastre.

Prof. T. Nădăban

Reviste

Hotarul, revistă literară, culturală ce apare aici, a ieșit din tipar — No. 1-2 din acest an — cu un cuprins din cele mai interesante și actuale pentru cultura și viața românească de aici. Incadrează, anume cuvântările, lucrările și proiectele congresului cultural recent, ținut aici. Se adaugă, pe lângă moțiunea congresului, și unele articole din publicistica locală și din capitală, despre rostul congresului. Încrestăm, bucuroși, și nu-

mărul acesta al «Hotarului», fără altă remarcare mai deaproape, pe care încă ar merita o ; ci atragem atenția și acum, a oricărui bun român : să-și câștige măcar numărul acesta (de nu l-ar avea prin abonare), care face, cu cele 64 de pagini și după cuprinsul lui, mult mai mult decât prețul lui de 25 Lei.

Cronici

Noua Constituție a României, după cum știm, a fost votată de țară, cu mare însuflețire, prin plebiscitul dela 24 Februarie. Au votat-o 4.297.581 de cetățeni, dintre cari mulți cu lacrimi în ochi, și numai 5.483 de voturi au fost potrivnice acestui nou așezământ îndrumător de Țară și de Neam. Duminica trecută, Noua Constituție a fost promulgată, în chip fastuos, la Palatul Regal, prin semnarea din partea Regelui și în asistența sfințicilor Tronului, a Corpului diplomatic, reprezentanților Armatei, ai altor așezăminte de Stat, precum și ai presei. Cu acest prilej, în decursul formalităților îndeplinite cu semnarea și promulgarea Constituției, I. P. Sf. Sa Părintele Patriarh Miron, în calitate de președinte al Consiliului de Miniștri, a rostit o caldă și lămuritoare cuvântare, iar Majestatea Sa Regele a răspuns, cu adânc și categoric înțeles despre rostul Constituției noi, pentru „consolidarea definitivă a Neamului Românesc”.

Congresul cultural arădan din 30 Ianuarie a. c. despre care am scris și altădată și facem mențiune și în acest număr, a votat, drept urmare a lucrărilor sale, următoarea moțiune:

Luând act de cuprinsul rapoartelor spectale, privitoare la monografia românească a județului Arad, la înființarea arhivelor arădane, la rostul Palatului cultural în promovarea vieții culturale locale, la importanța săpăturilor arheologice în județ și la înființarea unui muzeu etnografic,— Congresul cultural, în-sușindu-și în întregime programul de activitate, elaborat de federația Societăților Culturale Arădane, adresează un stăruitor apel către toți factorii cu răspundere al vieții noastre publice, pentru a asigura societăților culturale arădane condițiile materiale, necesare în vederea punerii în aplicare și a desăvârșirii programului lor de activitate.

Congresul cultural încredințează biroul F. S. C. A. să facă demersurile cuvenite pentru realizarea tuturor desideratelor exprimate în fața congresului, dat fiind că ele contribuie la consolidarea unității noastre sufletești și la afirmarea supremației culturii românești la granița de Vest.

Corurile bisericesti stărnesc tot mai mult interes, în întreg cuprinsul Țării, atât din punctul de vedere artistic-religios, ca și din punctul de vedere al ordinii și disciplinei. Și pela noi — cari încă avem un „regulament” pentru ele — începe vorbă de discuție asupra rosturilor lor. Ne vom ocupa și noi de ele, la vreme cu răgaz. Pentru acum semnalăm un articol, încă din vară, apărut în revista „Ingerul” (I. Iunie tr.) dela Buzău, punând în față două probleme: calitățile sufletești, cerute membrilor corurilor bisericesti, și oarecare „anarhism individualist”, ce trebuie înrănat și localizat. Iar dela Iași aflăm (rev. „Mitropolia Moldovei”, I. Ianuarie a. c.), că I. P. Sf. Sa Păr. Mitropolit Nicodim a creiat un regulament pentru corurile

bisericesti, numirea dirijorilor acelor și cu privire la funcționarea lor. Tendența acestui regulament este: de a face o încopciare între Academia de Muzică și formarea conducătorilor de coruri și de a înfrâna, din a.ta parte, diletanțismul de muzică zisă bisericască și volnicia.

Cu adevăral, la vreme vin aceste gânduri de bine!

Informații

Visitație canonică inopinată a făcut P. Sf. Sa Părintele episcop Andrei, Duminica trecută, în comuna Păuliș, unde a asistat și la sfânta liturghie, însoțit de C. Sa Părintele diacon ceremonial D. Dărdău. Cu acel prilej, P. Sf. Sa, a cuvântat la sf. biserică, unde a fost întâmpinat cuvioșos din partea preotului slugitor C. Sa pr. Gh. Lupșa. Tot odată a săvârșit și sf. taină a cununiei unei tinere perechi, care avea să se cunune în aceeași zi. S'a interesat, tot odată, de aproape de mersul lucrurilor în parohie, dând arhipăstoretști îndrumări preoților și credincioșilor, întorcând apoi la reședință.

La Tipografia și Librăria Diecezană s'au jăcut, în ce privește conducerea lor, următoarele schimbări, în interesul unei mai bune funcționări: În loc de un conducător singur, conducerea Tipografiei a fost încredințată C. Sale părintelui Gheorghe Popa, contabil al ambelor instituții, mai ales că și până act era în legătură nemijlocită cu lucrările din atelierele tipografice. Iar conducerea celor două librării, din două străzi deosebite, a fost încredințată C. Sale Părintelui Mihail Petrovici din Chișinău (Basarabia), om cu largi experiențe și bune recomandări, pe lângă studiile de Aca-demie comercială.

Nr. 1734/1938.

Comunicat

Atragem atențiunea P. C. Preoți asupra faptului, că Luni în 7 Martie a. c. începe postul *Invierii Domnului*, în timpul căruia în toate bisericile din eparhie se vor oficia în mod obligator următoarele servicii divine, peste săptămână :

Miercuri și Vineri, înainte de amiază, *Liturghia darurilor înainte sfințite*, iar seara :

Miercuri: Paraclisul Maicii Domnului, și Vineri: Acatistul Domnului nostru Iisus Hristos.

Duminică, 6 Martie a. c. se vor scoate și pregăti cele dintâi agnețe necesare la sfințele liturghii din săptămâna următoare.

Arad, în 26 Februarie 1938.

† Andrei
Episcop

No. 1852/1938.

Comunicat

În conformitate cu adresa Președinției Consiliului de Miniștri Nr. 443/1938 dispunem următoarele, spre strictă conformare:

1. În Duminica zilei de *13 Martie* anul acesta, în toate bisericile se va săvârși o slujbă religioasă solemnă, în care să se rostească ectenii și rugăciuni întru propovăduirea festivă a virtuților creștinești și cetățenești, pentru liniște și pace în suflete, pentru înfrățire și unire în viața obștească.

2. Se va citi în timpul său după săvârșirea serviciului religios:

a) O rugăciune pentru pacea și buna înțelegere dintre oameni, pentru iubirea creștinească, pentru credință față de Patrie și Tron.

b) O rugăciune de deslegare generală a oricăror jurăminte de legământ și credință, pe cari fiii credincioși ai bisericilor le vor fi făcut în afară de legiuitele jurăminte pentru o credincioasă și cinstită îndeplinire a datoriei în serviciu rămânând, pe lângă aceste jurăminte legiuite, un singur jurământ de credință și legământ către Rege și Patrie.

Așteptăm dela Sf. Ta o cât mai mare stăruință pentru rânduirea și buna reușită a acestei serbări menite să îndeplinească o înaltă și necesară misiune bisericească și religioasă, în interesul liniștei și al păcii generale din țară, ca să dea tuturor cetățenilor putința unei munci productive pentru binele obștesc și pentru propășirea Patriei comune.

Arad, din ședința Consiliului eparhial dela 1 Martie 1938.

† **ANDREI**
Episcop